

شماره: ۹۰۰/۹۸/۱۹۱۴
تاریخ: ۱۳۹۸/۳/۲۱
پیوست: دارد

جمهوری اسلامی ایران

بسمتعالی

درونق تولید

وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور تولیدات دامی

جناب آقای رمضان نژاد

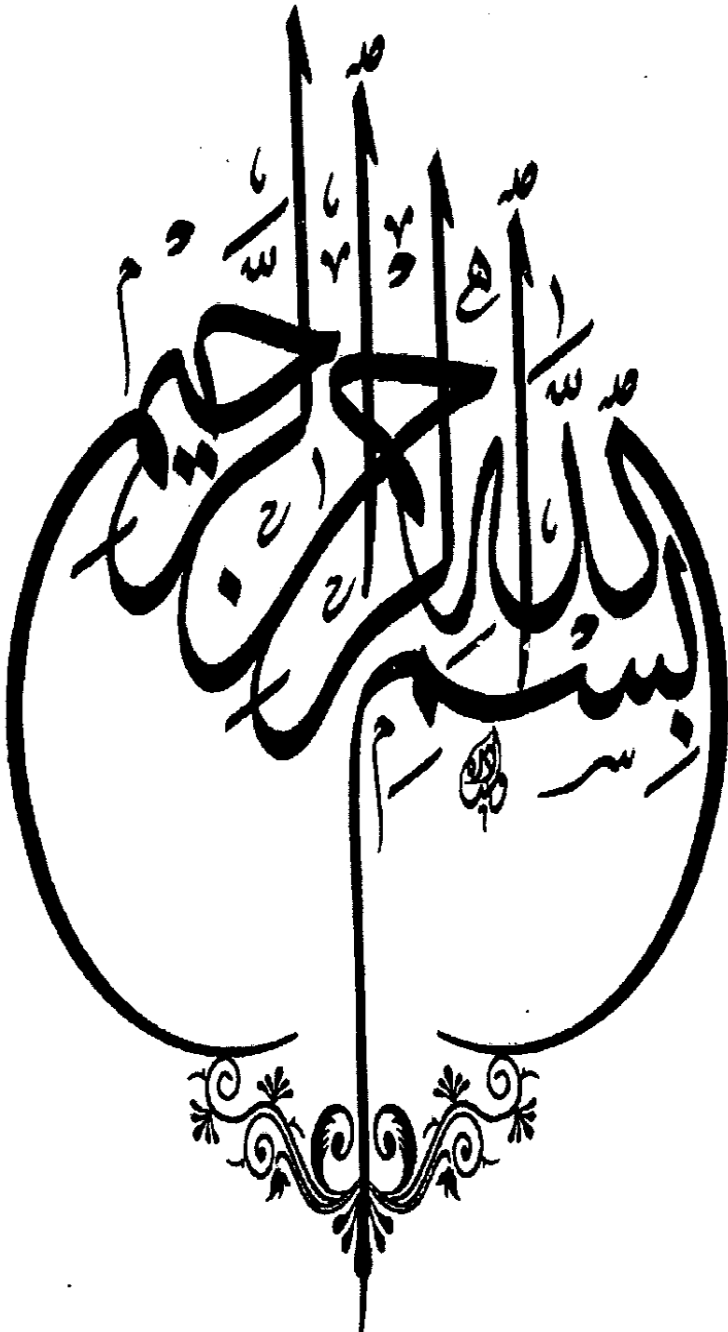
رییس محترم سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور
موضوع: ارسال دستورالعمل و فرآیند صدور پروانه فعالیت مراکز تلقیح مصنوعی

سلام علیکم؛

با احترام؛ به استحضار می‌رساند با استناد به ماده ۲ قانون افزایش بهره‌وری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و همچنین ماده ۱۵ قانون نظام جامع دامپروری به پیوست دستورالعمل شیوه واگذاری اجرایی شبکه و صدور پروانه فعالیت مراکز خدمات تلقیح مصنوعی که طی جلسات متعدد با کارشناسان آن سازمان تهیه شده است جهت اقدام مقتضی ایفاد می‌گردد.

مرتضی رضائی

معاون وزیر

عنوان: دستورالعمل شیوه اجرایی شبکه و صدور پروانه مرکز تلقیح مصنوعی

ندوین کنندگان:

- مهندس پیمان سرایی - مدیر خدمات مهندسی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.
- مهندس سید حمید ارشادی - مشاور برنامه ریزی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.
- مهندس مجتبی احسانی - کارشناس دام، طیور سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.
- دکتر حسن چراغی - مهندس منوچهر قرین - دکتر جواد توسلی

بررسی کنندگان:

- مهندس محمدرضا خلف باغی - معاون سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.
- مهندس بهروز محمد نظری - دکتر حسن چراغی - دکتر جواد توسلی - مهندس منوچهر قرین - دکتر امیرحسام اسکافی - مهندس علی کاظمی از مرکز اصلاح نژاد دام و بهبود تولیدات دامی کشور

تایید کنندگان:

- دکتر شاهرخ رمضان نژاد - رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی جمهوری اسلامی ایران
- دکتر مختار علی عباسی - رئیس مرکز اصلاح نژاد دام و بهبود تولیدات دامی کشور

مقدمه :

با استناد به ماده ۱۵ قانون نظام جامع دامپروری و بند الف و ب ماده ۲ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی، دستورالعمل شیوه اجرایی شبکه و صدور پروانه مرکز تلقیح مصنوعی با همکاری مرکز اصلاح نژاد و بهبود تولیدات دامی و سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی به شرح زیر تهیه و تنظیم گردیده است.

شرح ماده ۱۵ قانون نظام جامع دامپروری: ساماندهی امور مشاوره‌ای، ترویجی، فرهنگی، آموزشی، مطالعاتی، تحقیقاتی و امور خدماتی و نظارت بر نحوه عملکرد اشخاص حقیقی و حقوقی شاغل موضوع این قانون، وزارت جهاد کشاورزی مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید تا از طریق سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، پروانه تأسیس تشکلهای و مراکز خدمات دامپروری غیردولتی، حداکثر ظرف یک ماه پس از ثبت درخواست متقاضی و تکمیل پرونده، صادر گردد. در صورت مخالفت سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور با صدور هر یک از مجوزهای مذکور، باید مراتب به صورت کتبی و مستدل به متقاضی اعلام شود.

شرح بند الف و ب ماده ۲ قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی:

الف - ارائه مشاوره فنی، اجرایی، ترویجی و مدیریتی برای بهبود شرایط و افزایش کمی و کیفی محصولات و تولیدات کشاورزی و منابع طبیعی

ب - انجام فعالیتهای مهندسی و تأمین زمینه‌های افزایش ارزش افزوده و ارتقاء بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی؛

سازمان‌های نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی و نظام دامپزشکی جمهوری اسلامی ایران موظفند حسب مورد و متناسب با استعدادها و شرایط بخش کشاورزی و منابع طبیعی هر منطقه و در قالب سیاستها و ضوابط حاکمیتی اعلامی از سوی وزارت جهاد کشاورزی و سازمانهای حاکمیتی تابعه آن، مجوز تأسیس درمانگاهها (کلینیکها) مجتمع‌های درمانی (پلی کلینیکها)، آزمایشگاهها، داروخانه‌ها، بیمارستانهای دامی، مراکز تلقیح مصنوعی و مایه کوبی و شرکت‌های مهندسی و خدمات مشاوره فنی اجرایی مدیریتی مالی و بیمه اقتصادی بازرگانی و کشاورزی را صادر و نظارت نمایند.

نظارت بر انطباق عملکرد مراکز فوق‌الذکر بر سیاستهای حاکمیتی اعلامی، بر عهده وزارت جهاد کشاورزی می‌باشد.

ماده ۱: تعاریف

۱- مرکز:

مرکز اصلاح نژاد و بهبود تولیدات دامی کشور از واحدهای معاونت بهبود تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی است که در اینجا به اختصار مرکز نامیده می شود و متولی اجرای طرحهای اصلاح نژادی و حفاظت از منابع ژنتیکی با بهره گیری از تکنیکها و امکانات سخت افزاری و نرم افزاری می باشد. این مرکز از سال ۱۳۳۹ هجری شمسی تاکنون مجری طرحهای اصلاح نژاد گاوهای اصیل، گاوهای آمیخته، گاوهای بومی، گاو میش، شتر، گوسفند، بز و... در سطح کشور می باشد.

۲- سازمان نظام مهندسی:

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا که در اینجا به اختصار نظام مهندسی نامیده می شود، سازمانی است غیر دولتی با استقلال مالی و با شخصیت حقوقی مستقل که به منظور رسیدن به اهداف و انجام وظایف مقرر در قانون نظام جامع دامپروری، قانون افزایش بهره وری در بخش کشاورزی و منابع طبیعی و قانون تاسیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی فعالیت می نماید.

۳- تلقیح مصنوعی:

تلقیح مصنوعی به بارور نمودن دام ماده با اسپرم به روش مصنوعی بدون استفاده از جفتگیری مستقیم با دام نر گفته می شود.

۴- شبکه تلقیح مصنوعی:

مجموعه عوامل کارشناسان و دست اندرکاران تلقیح مصنوعی در کشور که دارای مجوز بوده و اطلاعات آنها و فعالیتشان در سامانه جامع اصلاح نژاد کشور وارد می گردد، شبکه تلقیح مصنوعی نامیده میشود.

این شبکه شامل:

- ا- ستاد سیاست گذاری، برنامه ریزی و نظارت بر عملیات تلقیح مصنوعی (مرکز - معاونت بهبود تولیدات دامی سازمان جهاد کشاورزی استانها)
- ب- بخش آموزش (تدوین و استاندارد سازی سرفصل های آموزشی و نظارت بر برگزاری آزمون دوره های مهارت و بازآموزی تلقیح مصنوعی) و صدور گواهینامه های آموزشی
- ت- مراکز تولید و توزیع اسپرم
- ث- مامورین تلقیح مصنوعی (پست - مراکز خدمات تلقیح مصنوعی)

- ج- بخش صدور مجوز فعالیت تلقیح مصنوعی
- ح- سامانه اصلاح نژاد مرکز (جهت ثبت اطلاعات عملیات تلقیحات مصنوعی در کشور)
- خ- دفاتر بهبود مدیریت استانها (DHI)

۵- تشخیص صلاحیت و رتبه بندی:

فرآیندی است که در آن شرایط عمومی و فنی متقاضی جهت انجام امور محوله دامپروری (عملیات تلقیح مصنوعی) مورد بررسی و تأیید قرار می گیرد.

۶- کمیته فنی :

کمیته فنی متشکل از نمایندگان مرکز، نظام مهندسی، نماینده معاونت بهبود تولیدات دامی استان و نماینده مامورین تلقیح مصنوعی می باشد که در دو سطح استانی و ملی به شرح زیر تشکیل می شود.

الف- کمیته فنی استانی:

متشکل از یک نفر نماینده معاونت بهبود تولیدات دامی استان، یک نفر نماینده نظام مهندسی استان، یک نفر نماینده تشکل مامورین تلقیح مصنوعی استان و یک نفر از دفتر بهبود مدیریت استان می باشد.

ب- کمیته فنی ملی :

متشکل از دو نفر نماینده مرکز، دو نفر نماینده نظام مهندسی و یک نفر نماینده تشکل مامورین تلقیح مصنوعی کشور می باشد.

۷- پروانه تلقیح مصنوعی:

مجوز رسمی است که جهت فعالیتهای حوزه عملیات تلقیح مصنوعی مندرج در آن توسط نظام مهندسی صادر می گردد.

۸- کارشناس:

کلیه دانش آموختگان رشته های علوم دامی، دامپروری و دامپزشکی که دارای گواهینامه مهارت تلقیح مصنوعی معتبر از مرکز باشند، گفته می شود.

۹- مسؤل فنی تلقیح مصنوعی :

به کارشناس تولیدات دامی، دامپروری و دامپزشکی آموزش دیده ای اطلاق می شود که عمل بارور کردن را از طریق انتقال اسپرم به روش مصنوعی انجام می دهد و دارای گواهینامه

معتبر از مرکز، پروانه اشتغال و مجوز پست یا دفتر خدمات تلفیح مصنوعی از سوی نظام مهندسی می باشد.

۱۰- مسول تجربی تلفیح مصنوعی:

فردی است که حداقل ۴ سال دارای پروانه معتبر از مرکز باشد و مجوز پست و یا دفتر خدمات تلفیح مصنوعی از سوی نظام مهندسی دریافت نماید.

۱۱- مرکز تلفیح مصنوعی:

به منطقه ای اطلاق می گردد که دارای تعداد دام کافی بوده و با تایید و ابلاغ کمیته فنی به عنوان محدوده فعالیت مرکز تلفیح مصنوعی تعیین می گردد.

۱۲- نظارت:

عبارت است از بررسی فرایند جمع آوری اطلاعات، ثبت، پردازش، سنجش و اطلاع رسانی به منظور بهبود مدیریت شبکه تلفیح مصنوعی

ماده ۲: اهداف شبکه تلفیح مصنوعی

- ۱- گسترش خدمات تلفیح مصنوعی و افزایش ضریب نفوذ فعالیت تلفیح مصنوعی در کشور
- ۲- ارتقای سطح کیفی خدمات تلفیح مصنوعی
- ۳- نظارت و هماهنگ کردن عملیات تلفیح مصنوعی در راستای طرحهای اصلاح نژادی کشور
- ۴- استفاده از توان بخش خصوصی در تقویت شبکه تلفیح مصنوعی
- ۵- ثبت اطلاعات عملیات تلفیح مصنوعی در سامانه اصلاح نژاد مرکز
- ۶- قانونمند کردن فعالیت تلفیح مصنوعی به نحوی که تلفیح مصنوعی فقط توسط اشخاص مجاز انجام شود.

ماده ۳: وظایف

الف) وظایف مرکز

- ۱- سیاست گذاری و تهیه و تدوین دستورالعمل و راهبردهای اجرایی شبکه تلفیح مصنوعی کشور
- ۲- نظارت بر تعرفه های خدمات تلفیح مصنوعی
- ۳- نیاز سنجی و تامین ظرفیت مبتنی بر برنامه توسعه
- ۴- نظارت عالی بر روند عملیات شبکه تلفیح مصنوعی کشور

- ۵- همکاری و نظارت بر برگزاری دوره های آموزشی (مهارت و بازآموزی)، آزمونها و صدور گواهینامه مهارت تلقیح مصنوعی
- ۶- نظارت بر برگزاری دوره های آموزشی مربیگری و صدور کارت مربیگری جهت اساتید دوره های آموزشی
- ۷- ایجاد سامانه اصلاح نژاد و فراهم نمودن امکان دسترسی برای ورود اطلاعات در سامانه مذکور

ب) وظایف سازمان نظام مهندسی :

- ۱- انجام مراحل اجرایی صدور مجوزهای شبکه تلقیح مصنوعی
- ۲- رسیدگی به شکایات و تخلفات اعضای حقیقی و حقوقی صاحبان پروانه
- ۳- برگزاری دوره های آموزشی و بازآموزی با نظارت مرکز
- ۴- ارائه تعرفه های پیشنهادی خدمات تلقیح مصنوعی به وزیر محترم جهت ابلاغ
- ۵- پیگیری اجرای سیاستها و دستورالعملهای ابلاغی و ارائه گزارش به مرکز
- ۶- ثبت اطلاعات مجوزهای صادره مامورین و مراکز تلقیح مصنوعی کشور در سامانه اصلاح نژاد مرکز و به روز رسانی آن
- ۷- پیگیری و نظارت بر ثبت اطلاعات عملیات تلقیح مصنوعی توسط مسئولین فنی یا تجربی تلقیح مصنوعی در سامانه اصلاح نژاد مرکز
- ۸- ارائه گزارش کتبی عملکرد شبکه تلقیح مصنوعی به صورت شش ماهه به مرکز
- ۹- پیگیری مسائل حقوقی و حمایت از مامورین تلقیح مصنوعی از قبیل بیمه تامین اجتماعی، بیمه تکمیلی، بازنشستگی و تسهیلات و ...

ج) وظایف کمیته فنی استانی:

- ۱- نظارت بر حسن انجام دستورالعمل و ضوابط ابلاغی در خصوص تلقیح مصنوعی
- ۲- ارائه گزارش و پیشنهادها به کمیته فنی ملی
- ۳- پیشنهاد ظرفیتهای مورد نیاز استانی به کمیته فنی ملی

د) وظایف کمیته فنی ملی :

- ۱- تدوین و اصلاح دستورالعمل های اجرایی و نظارت و ارزشیابی شبکه تلقیح مصنوعی دام برای اجرا
- ۲- بررسی و پیشنهاد تعرفه خدمات تلقیح مصنوعی
- تبصره ۱: کمیته فنی می تواند از نمایندگان سازمانها یا تشکل های مرتبط دعوت به عمل آورد.
- تبصره ۲: احکام اعضا کمیته فنی در سطح ملی و استانی توسط نظام مهندسی صادر و ابلاغ می شود.

تبصره ۳: دبیری کمیته فنی به عهده نظام مهندسی می باشد.

ماده ۴: مراحل اجرایی صدور پروانه مرکز تلقیح مصنوعی

الف) ضوابط و شرایط عمومی متقاضیان ایجاد مرکز تلقیح مصنوعی:

- ۱- آرایه نامه درخواست و مدارک مورد نیاز و تعیین محدوده یا منطقه مرکز تلقیح مصنوعی برای بررسی کمیته فنی استانی
- ۲- مطابقت درخواستها با سیاستها و دستورالعمل های موجود
- ۳- دارا بودن مدرک دامپزشکی، کارشناسی یا بالاتر مرتبط با رشته های علوم دامی
- ۴- آرایه گواهینامه آموزش تلقیح مصنوعی معتبر از مرکز
- ۵- عضویت در نظام مهندسی (حقیقی و حقوقی)
- ۶- داشتن گواهی سلامت (مرکز بهداشت)
- ۷- داشتن بیمه حوادث و مسؤولیت کارفرمایی قبل از صدور پروانه
- ۸- تعهد نامه محضری رسمی در حرفه تلقیح مصنوعی مبنی بر رعایت دستورالعمل های فنی ابلاغی
- ۹- اخذ رتبه و پروانه اشتغال از نظام مهندسی استان
- ۱۰- پرداخت تعرفه صدور پروانه فعالیت تلقیح مصنوعی

ب) مراحل صدور مجوز مرکز تلقیح مصنوعی:

- ۱- مراجعه متقاضی به نزدیکترین دفتر نظام مهندسی در شهرستانها برای آرایه مدارک
  - ۲- تکمیل فرمهای مربوطه و سایر مدارک درخواستی (از قبیل فرم شناسنامه محل فعالیت شامل استان- شهرستان- بخش- دهستان و...)
  - ۳- ارائه مدارک تکمیل شده به نظام مهندسی
  - ۴- بررسی مدارک و اظهار نظر کمیته فنی شبکه تلقیح مصنوعی استان
  - ۵- واریز هزینه صدور و آرایه فیش آن
  - ۶- در صورت احراز صلاحیت و شرایط لازم، صدور پروانه فعالیت مرکز تلقیح مصنوعی توسط نظام مهندسی استان حداکثر ظرف یک ماه
- تبصره ۱: مسؤول فنی تلقیح مصنوعی که در یک منطقه مشخص فعالیت می کند، صرفا می توانند در دیگر مناطق همان شهرستان به شرط درخواست کتبی دامدار فعالیت کنند.
- تبصره ۲: مدت اعتبار مجوز فعالیت تلقیح مصنوعی تا ۲ سال از تاریخ صدور می باشد و در پایان مدت مقرر، مامورین تلقیح مصنوعی موظف به تمدید اعتبار مجوز می باشند.
- تبصره ۳: تمدید مجوز عملیات تلقیح مصنوعی منوط به اعتبار گواهینامه تلقیح مصنوعی و به روز بودن آمار اطلاعات تلقیح در سامانه اصلاح نژاد مرکز می باشد.

تبصره ۴: در شرایط مساوی اولویت صدور مجوز با متقاضیان بومی است.

ماده ۵: نحوه آموزش و بازآموزی

تامین نیروی انسانی ماهر مورد نیاز برای شبکه تلقیح مصنوعی در قالب برگزاری دوره های کوتاه مدت آموزشی انجام می گیرد. معاونت بهبود تولیدات دامی استان با همکاری نظام مهندسی استان متولی برگزاری دوره های آموزشی می باشد. جهت نظارت و کنترل روند آموزشی کلیه آزمونها (مهارت و بازآموزی) و صدور گواهینامه های آموزشی از طریق مرکز صورت می پذیرد.

الف) آموزش مهارت تلقیح مصنوعی:

- ۱- تربیت نیروی ماهر مورد نیاز شبکه تلقیح مصنوعی به منظور توسعه عملیات تلقیح مصنوعی، اصلاح نژاد و افزایش تولیدات دامی صورت پذیرد.
- ۲- برنامه آموزشی دوره های مهارت تلقیح مصنوعی و سرفصل آموزشی با نظارت مرکز توسط سازمان نظام مهندسی و مطابق با استانداردهای آموزشی اعلام و انجام می گردد.

ب) بازآموزی مامورین تلقیح مصنوعی:

به منظور بالا بردن سطح اطلاعات و کارایی مسئولین فنی و تجربی تلقیح مصنوعی و انتقال یافته های جدید به آنها و نیز سنجش میزان تسلط آنان به تکنیک تلقیح مصنوعی دوره های بازآموزی با نظارت مرکز توسط نظام مهندسی برگزار می گردد. لذا بایستی تمام مامورین تلقیح مصنوعی در دوره های بازآموزی که بصورت فشرده برگزار خواهد شد، شرکت نمایند. تبصره ۱: کلیه مامورین فعال ملزم به گذراندن دوره های بازآموزی برای تمدید مجوز می باشند که از طریق نظام مهندسی استان اطلاع رسانی می شود. تبصره ۲: برنامه آموزشی دوره های بازآموزی تلقیح مصنوعی و سرفصل آموزشی آن با نظارت مرکز از طریق نظام مهندسی استان و مطابق با استانداردهای آموزشی اعلام خواهد گردید.

ماده ۶: مقررات و مدارک مورد نیاز صدور مرکز خدمات تلقیح مصنوعی

الف) مدارک عمومی:

- ۱- اصل و تصویر شناسنامه، کارت ملی و کارت عضویت نظام مهندسی برای متقاضیان حقیقی یا صاحبان امضاء مجاز برای اشخاص حقوقی
- ۲- دو قطعه عکس پرسنلی
- ۳- کپی برابر با اصل مدارک شناسایی مدیرعامل و رئیس هیأت مدیره (اشخاص حقوقی)

ب) مدارک اختصاصی:

- ۱- فرم تکمیل شده درخواست متقاضی
- ۲- مدارک مثبت مبنی بر مالکیت قانونی محل مورد تقاضا یا اجازه نامه با مدت اعتبار حداقل ۳ سال از تاریخ درخواست به همراه مجوز حق بهره برداری از مالک (برای متقاضیان مراکز خدمات تلقیح مصنوعی)
- ۳- اساسنامه برای اشخاص حقوقی (قید موضوع فعالیت در اساسنامه الزامی می باشد)
- ۴- اصل و تصویر آگهی آخرین تغییرات روزنامه رسمی
- ۵- فرم تعهد محضری متقاضی
- ۶- تصویر پروانه اشتغال
- ۷- گواهی رتبه بندی مهندسی کشاورزی از سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی برای امور پیمانکاری
- ۸- تکمیل فرم بازدید اولیه کارشناس نظام مهندسی از ساختمان، تاسیسات، امکانات و تجهیزات لازم
- ۹- تصویر فیش واریزی بابت صدور مجوز
- ۱۰- رایه تضامین لازم بر اساس ضوابط نظام مهندسی
- ۱۱- ارائه تصویر کارت عضویت نظام مهندسی و مدرک تحصیلی متقاضی